

УВОД

Изследването на хайдушкия фолклор има своите традиции във фолклористичната наука. Траен интерес у изследвачите на фолклора предизвикват предимно хайдушките песни и проблемите свързани с тях. Преглед на голяма част от изследванията за определен период е правен от Ст. Стойкова.¹

Тези изследвания продължават, обновявайки някои от идеите и методиката на изследователския процес, разширявайки кръга от проблеми, свързани с хайдушкия фолклор. С оглед изясняването на основния замисъл на темата на настоящата работа е необходимо да се направи кратък преглед на тези проблеми.

Един от най-важните акценти, занимавал фолклористичната наука е този за генезиса и развитието на хайдушкия фолклор. П. Динев и Цв. Романска считат, че началото на хайдушките песни трябва да се търси в съответствие с началото на хайдутството като историческо явление.² Руският учен И. Шептунов е на мнение, че те не възникват синхронно с началото на хайдутството, а по - късно на границата между 16 и 17в. и че през 17 и 18в. са широко разпространени и активният им живот продължава, докато е налице активно хайдушко движение.³ Според П. Динев развитието на хайдушкия фолклор продължава през целия 19 и дори в началото на 20в., макар и видоизменен.⁴

В контекста на тези схващания се разглежда и идейното съдържание на хайдушките песни. Подчертава се, че те са проникнати от идеята за протест и борба,⁵ но борба на хайдутите не само срещу поробителя, но и срещу икономическата експлоатация.⁶ Разглеждат се като израз на късната епоха на патриотичен подем, когато настъпват дълбоки изменения в политическото положение на народа и неговата идеология.⁷ Изтъква се, че в развитието на хайдушките песни идейната им насоченост търпи промени, отразявайки различни-